

Paprojekčio partnerių – viešosios įstaigos Nacionalinės regionų plėtros agentūros bei Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmų įgyvendintas paprojektis „Šiaulių regiono viešojo sektoriaus darbuotojų aktyvios įtraukties gebėjimų įgyvendinant verslumo skatinimo iniciatyvas ugdymas ir ekspertinių kompetencijų portfelio formavimas Norvegijos veiklos modelių kontekste“

Verslumo stygius visuomenėje yra viena pagrindinių smulkaus ir vidutinio verslo plėtros problemų, individų nesugebėjimas ar nenoras imtis privataus verslo dažniausiai įtakojamas žinių, supratimo apie privatų verslą trūkumo. Verslumo trūkumo problema jaučiama visoje Europos Sąjungoje ir įvardijama kaip viena pagrindinių ES ekonomikos atsilikimo nuo JAV priežasčių.

Besikeičiančioje visuomenėje kinta ir moters vaidmuo šeimoje bei visuomenėje. Dauguma moterų savo vaidmenį sieja su darbo veikla. Neatsižvelgiant į šeimos materialinę padėtį jos pasiryžusios siekti profesinės karjeros. Moterims darbas ne tik pragyvenimo šaltinis, bet ir savo galimybių realizavimo būdas. Verslo ir moters junginys daugeliui mūsų dar skamba neįprastai, mūsų vertinimams daugiausia įtakos turi vyraujantys pavyzdžiai ir stereotipai. Vyrams privalu imtis verslo, o ne moterims. Vis dėlto, į įprastą vyrų pasaulį – verslą – vis sparčiau žengia moterys, bandydamos griauti tradicinį moteriškumo mitą; jos pradeda konkrečiai įtvirtinti savo laisvę.

MOTERYS VERSLE

Pastaraisiais metais didėja moterų užimtumas ir auga moterų verslininkų vaidmuo ekonomikoje. Vertinant Europos Sąjungos rinką, pastebima tendencija, kad moterys renkasi jau ne tik tradicines veiklas, kuriose jos iki šiol buvo aktyvios, bet ir tokias sritis kaip gamyba, statyba, transportas ir kt. Tačiau, nepaisant verslininkų daugėjimo, ES jų skaičius išlieka nedidelis, palyginti su vyrų verslininkų skaičiumi. Vyrų ir moterų naujai įsteigtų įmonių skaičius ES šalyse sudaro skirtingą visų įmonių dalį. Įvairių statistinių šaltinių duomenimis, ši dalis atitinkamai sudaro apie 70 proc. ir 30 proc. Kalbant apie moterų verslumą, įdomu tai, kad moterys dažniausiai steigia smulkias įmones ir verslininkės yra linkusios įdarbinti kitas moteris. Šie duomenys rodo, kad moterų kūrybiškumas ir potencialas plėtoti nuosavą verslą gali būti vertinamas ne tik kaip moters ekonominio savarankiškumo instrumentas, bet ir kaip ekonominio augimo bei naujų darbo vietų kūrimo šaltinis.

Lietuvoje moterų verslo statistinė situacija kiek skiriasi nuo europietiškosios tendencijos. Skirtumas tarp Lietuvoje savarankiškai dirbančių vyrų ir moterų 2007 m. buvo kiek mažesnis nei ES – savarankiškai dirbančios moterys sudarė apie 42 proc. visų šalyje savarankiškai dirbančių žmonių. Taip pat vis daugiau moterų vadovauja įmonėms. 2008 m. Lietuvoje moterų vadovių buvo 40 proc., o 2006 m. vos 29,2 proc. Vyrų vadovų yra daugiau absoliučiai visose amžiaus grupėse. Pastarieji duomenys daugiau atspindi lyčių pasiskirstymą dirbant vadovaujamojį darbą. Moterų verslumo skatinimas - tai verslo procesų aiškinimas, populiarinimas bei verslo žinių sklaidymas visuomenėje, skatinant moteris kurti privatų verslą. Verslumo stygius visuomenėje yra

viena pagrindinių smulkaus ir vidutinio verslo plėtros problemų. Nenoras imtis privataus verslo dažniausiai įtakojamas žinių, supratimo apie privatų verslą trūkumo. Verslumo trūkumo problema jaučiama visoje Europos Sąjungoje. Šiaulių regione ši problema dar aktualesnė. Net trys Šiaulių regiono rajonai papuola į probleminių teritorijų sąrašą (Akmenės, Joniškio, Mažeikių). Todėl ypač svarbu dėmesys pradedančiajam verslininkui, verslumo skatinimo iniciatyvos bei verslininkų, o ypač moterų verslininkų drąšinimas, motyvavimas bei holistinis požiūris į socialines iniciatyvas.

Be bendro Lietuvos Respublikos, Norvegijos finansinio mechanizmo paramos pagal subsidijų schemą „Patirties perdavimo ir bendradarbiavimo ryšių tarp vietinio, regioninio ir euroregioninio lygio partnerių Lietuvoje ir Norvegijoje stiprinimas“, paprojekčio partnerių – Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmų bei VŠĮ Nacionalinės regionų plėtros agentūros finansavimo, paprojektis „Šiaulių regiono viešojo sektoriaus darbuotojų aktyvios įtraukties gebėjimų įgyvendinant verslumo skatinimo iniciatyvas ugdymas ir ekspertinių kompetencijų portfelio formavimas Norvegijos veiklos modelių kontekste“ nebūtų įgyvendinamas tokia apimtimi.

Paprojekčiu siekiama:

1. Suteikti viešas paslaugas teikiančių įstaigų (valstybės, savivaldybės) darbuotojams priemone, įrankį, pasinaudotu savanoriška ekspertine pagalba.
2. Nustatyti ir pripažinti sėkmingą veiklą, iniciatyvas, skirtas moterų verslininkystei skatinti;
3. Parodyti ir užtikrinti apsisveikimą geriausiais politikos ir praktikos pavyzdžiais moterų verslininkystės srityje (Lietuva-Norvegija);
4. Plačiau informuoti apie moterų verslininkų vaidmenį visuomenėje.

PRIEŽASTYS, SKATINANČIOS MOTERIS PRADĖTI VERSLĄ

Šiandien moters socialinis ekonominis statusas radikaliai kinta. Jau nieko nebestebina moteris – verslininkė. Moterys, nepaisant vis dar pasitaikančios diskriminacijos, vis aktyviau reiškiasi įvairiose visuomenės gyvenimo srityse ir įrodo, kad jos gali dirbti ir kurti nė kiek neblogiau nei vyrai. Atsižvelgus į vis didėjantį moterų – verslininkų skaičių, galima paminėti priežastis, kodėl moterys pradeda verslą.

Dauguma verslininkų pradeda verslą *dėl blogos savo ekonominės padėties*. Atlyginimai valdžios įstaigose yra tokie maži, jog įvairiausios patirties ir išsilavinimo asmenys domisi verslininkyste. Taip pat nemaža verslininkų pradeda savo verslą, nes netenka darbo dėl etatų mažinimo, privatizacijos ar likvidacijos.

Moteris imasi verslo dar ir todėl, kad *verslas yra puiki galimybė sukurti sau darbo vietą ir būti sau pačiai šeimininke bei leidžia geriau negu tradicinio įdarbinimo formos pritaikyti savo įgūdžius*. Darbas sau „verslininkystėje“ yra patraukli alternatyva kitoms įdarbinimo formoms privačiame ar valstybiniame sektoriuje toms moterims, kurias tradiciškai aplenkdamo pilnos

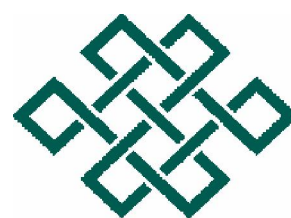
oficialaus darbo galimybės. Savas verslas yra išeitis nerandančioms darbo moterims, taip pat moterims, negalėjusioms pritaikyti savo įgūdžių darbo rinkoje dėl diskriminacijos atlyginimų srityje. Be to, verslas yra puiki alternatyva samdomam darbui, o tuo labiau tai yra galimybė užsitikrinti sau tinkamą ekonominę padėtį ir savarankiškumą. Savarankiškumo jausmas, savo likimo tvarkymas bei tiesioginis atlygis už darbą – štai tie privalumai, kuriuos dažnai mini moterys – verslų savininkės. Ši tendencija pastebėta JAV, Vakarų bei Rytų Europoje. Be to, moterų valdomo verslo ekonominė įtaka nuolat auga. JAV statistika rodo, kad 1996 metais beveik 8 milijonai moterų valdomų verslo įmonių sudaro 36 proc. visų JAV firmų ir suteikia darbą 26 proc. JAV įmonių darbuotojų. Dar daugiau, JAV ir Kanadoje moterų valdomo verslo augimas lenkia bendrą verslo augimą santykiu 2:1. Dėl šios priežasties, manoma, kad XXI amžiuje pagrindinis verslo plėtros veiksnys bus moterų verslas.

Dar viena priežastis, dėl ko moterys ateina į verslą, yra *asmeninės jų charakterio savybės*. Tai gali būti noras vadovauti, noras už viską būti atsakingai, siekis būti nepriklausoma. Turinčios savo verslą moterys užsitikrina savo ir šeimos ateities saugumą: nors ir žlugtų verslas, žinoma, jog lieka nekilnojamas turtas, kurį pardavus galima atiduoti skolas ir dar gerai gyventi kokius metus. Be to, dirbdama mėgstamą darbą, sukūrusi savo verslą moteris, palapsniui realizuoja saviraiškos poreikį.

Apibendrinant galima teigti, jog besivystanti ekonomika reikalauja naujų sugebėjimų. Besiplečiantis paslaugų sektorius tampa palankesnis moterims, nes čia reikalingos moteriškosios savybės, pavyzdžiui, sugebėjimas užmegzti asmeninius ryšius. Dirbdama viešojoje sferoje moteris tampa komunikabilesnė. Reikėtų pridurti, kad savo verslo sukūrimas, tai nėra vien tik darbas. Verslas tampa gyvenimo dalimi. Dirbdamas sau, individas jaučia atliekamo darbo naudą tiesiogiai, gali kontroliuoti ir plėtoti verslą taip, kaip jis pats nori.

Viešoji įstaiga

Nacionalinė regionų plėtros agentūra

Viešoji įstaiga
Nacionalinė regionų plėtros
agentūra